

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА
щодо виконання Регіональним центром з надання БВПД
у Рівненській області річного плану діяльності
на 2023 рік у 1 кварталі

ЗМІСТ:

Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами

[1.] Підвищення рівня правової свідомості, правової культури та правової освіченості людей.

[2.] Мотивація та стимулювання людей до вирішення правових проблем у правовий спосіб, зокрема за допомогою механізмів системи надання безоплатної правової допомоги.

[3.] Забезпечення вирішення проблем людей у правовий спосіб за допомогою існуючих та розвитку нових механізмів.

[4.] Розвиток на базі системи БПД механізмів, спрямованих на недопущення порушень прав людини, яка знаходиться у контакті чи конфлікті із законом (в адміністративному та кримінальному процесі).

Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами:

[1.] Підвищення рівня правової свідомості, правової культури та правової освіченості людей.

Представники системи безоплатної правової допомоги Рівненщини взяли участь у масштабному форумі присвяченому темі інтеграції внутрішньо переміщених осіб у Рівненську громаду. Також до заходу долучились представники громадських організацій, бізнесу, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та переселенці. Усі разом, вони обговорили низку питань, що стосуються всебічної та ефективної інтеграції внутрішньо переміщених осіб у місцеві громади. Форум відбувся в межах реалізації Програми «Єднання заради дії».

За словами начальника Рівненської ОВА Віталія Ковалю від кінця лютого 2022 року Рівненщина прийняла понад 82 тисячі переселенців, на сьогодні в області проживає більше 57 тисяч внутрішньо переміщених осіб. Для когось наш край став тимчасовим прихистком, а для когось – новою домівкою. Відтак, задача представників органів державної влади та місцевого самоврядування а також громадськості – докласти максимум зусиль аби допомогти внутрішньо переміщеним особам повноцінно інтегруватись у місцеві громади.

Працює у цьому напрямку і система безоплатної правової допомоги. Від юристів БПД внутрішньо переміщені особи отримують весь спектр правових послуг. Отримати правову допомогу ВПО можуть завітавши безпосередньо до бюро правової допомоги, або ж в консультаційному пункті в місцях компактного

проживання ВПО, звернутись по телефону, електронній пошті або скористатись одним з багатьох онлайн-сервісів системи БПД.

«З початком повномасштабного вторгнення рф та територію України – мільйони українців покинули свої домівки в пошуках безпеки. Відтак, робота з внутрішньо переміщеними особами, в нашій системі була виокремлена окремим напрямком. ВПО – це категорія громадян, які мають право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги і ми докладемо максимум зусиль аби донести до них цю інформацію. Адже, насправді, чимало правових питань потребують кваліфікованої допомоги юриста і для внутрішньо переміщених осіб – ця допомога надається за рахунок коштів державного бюджету. Разом з тим, ВПО мають можливість проконсультуватись в найближчому бюро правової допомоги, яких у Рівненській області 15, отримати роз'яснення зателефонувавши на гарячу лінію **0 800 213 103** або ж скориставшись електронною поштою та месенджерами», – розповів директор Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Василь Овдіюк.

За словами керівниці Рівненського місцевого центру з надання БВПД Алли Негрей – юристи БПД намагають відстежувати правові потреби внутрішньо переміщених осіб та оперативно на них реагувати. Якщо рік тому – чи не основним питанням, що потребувало правового роз'яснення було – отримання статусу ВПО, то тепер перелік питань значно розширився.

«На сьогодні ми маємо досить розгалужену мережу консультаційних пунктів у місцях компактного проживання внутрішньо переміщених осіб. Згідно визначеного графіку, наші юристи відвідують місця, де розміщені ВПО аби надати їм загальну правову інформацію та роз'яснення, а також проконсультувати в індивідуальному порядку. Якщо, ми бачимо, що вирішення правового питання можливе через звернення до суду то людина пише нам заяву

на надання безоплатної вторинної правової допомоги, ми їй призначаємо нашого штатного юриста або адвоката, що співпрацює з центром за контрактом для представлення інтересів клієнта. На сьогодні є чимало правових питань, з якими ВПО до нас звертаються, це розлучення, аліменти, відновлення документів, спадщина, встановлення факту смерті на тимчасово окупованій території, трудові спори та багато іншого», – наголосила директор Рівненського місцевого центру з надання БВПД Алла Негрей.

У своїх виступах учасники форуму не лише ділились досвідом роботи з ВПО але й озвучували свої напрацювання та ідеї, щодо полегшення соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб та їх всебічної підтримки, як на державному рівні так і з допомогою громадянського суспільства.

У другій половині форуму Василь Овдіюк та Алла Негрей взяли участь у роботі трьох окремих тематичних груп: «Організація та забезпечення місць компактного проживання ВПО», «Працевлаштування та професійна перекваліфікація ВПО» та «Фіксація воєнних злочинів рф в Україні».

А результатом проведення форуму стало підписання резолюції, в якій учасники форуму звертаються до Рівненської міської влади з пропозицією створити Раду ВПО у Рівненській міській громаді.

«Практичні аспекти надання безоплатної вторинної правової допомоги» – під такою назвою, у стінах Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області, відбувся семінар-практикум для адвокатів, які успішно пройшли XIV конкурс з відбору адвокатів та розпочали свою співпрацю з системою безоплатної правової допомоги. Більш детально про співпрацю з системою БПД розповіли не лише керівництво центрів та фахівці й адвокати, що вже декілька років надають безоплатну вторинну правову допомогу.

Василь Овдіюк розповів про історію становлення системи безоплатної правової допомоги в цілому, та на Рівненщині зокрема. А після екскурсу в історію, перейшов до сьогодення. Наголосив на певних особливостях, що з'явилися в професійній діяльності адвокатів в умовах воєнного стану та детально зупинився на механізмі роботи пілотного проекту щодо централізованого прийняття повідомлень про затримання, опрацювання постанов/ухвал про залучення захисника для здійснення захисту за призначенням або проведення окремої процесуальної дії та призначення адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу затриманим, підозрюваним, обвинуваченим.

Про особливості надання безоплатної правової допомоги у цивільних справах та про роботу місцевих центрів розповіла заступниця директора Рівненського місцевого центру з надання БВПД Ольга Мельник. Вона акцентувала увагу на особливостях роботи з клієнтами, які є суб'єктами права на безоплатну вторинну правову допомогу та специфіці цивільних справ.

Далі ж, так би мовити, – від теорії до практики. Начальниця відділу організації надання та забезпечення якості правової допомоги, підвищення кваліфікації її надавачів Світлана Бідюк підготувала для адвокатів презентацію, в якій на конкретних прикладах показала, які бувають види доручень, який у них строк дії, який порядок визначення винагороди за надання БВПД та як складають відповідні розрахунки. Також, фахівчиня окремо обговорила з присутніми стандарти якості та етичні аспекти, якими мають керуватися адвокати при наданні безоплатної вторинної правової допомоги.

В свою чергу адвокат та психолог Іванна Голуб поділилась з присутніми колегами своїм досвідом співпраці з системою БПД. Окремо вона зупинилась на темі медіації та підході відновного правосуддя щодо неповнолітніх. На переконання адвокатки, пілотний проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» корисний не лише учасникам програми, але й фахівцям, які залучені до реалізації Програми. Адже це чудова нагода не лише на практиці відпрацьовувати навички пошуку позасудового врегулювання спорів, але й подальшого професійного розвитку.

Система БПД Рівненщини невпинно розширює коло партнерів!

Нещодавно директор Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Василь Овдіюк підписав меморандум про співпрацю з очільницею КЗ «Денний центр соціально психологічної допомоги» Рівненської обласної ради Оленою Бобровською.

Новостворена структура функціонує на базі Консультативної служби для постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі. У центрі можна отримати тривале консультування психолога, корекційну програму, супровід соціального працівника, первинну правову допомогу та інформування про послуги інших організацій та установ, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству. Також особи, які постраждали від насильства мають можливість брати участь у групових та індивідуальних заняттях для дорослих та дітей, групах самопомоги, семінарах та тренінгах.

В рамках підписаного меморандуму сторони домовились про співпрацю з надання юридичної, інформаційної, консультативної допомоги, своєчасних, гарантованих та кваліфікованих послуг з метою захисту конституційних прав і свобод громадян; створення механізмів для оперативної взаємодії та співпраці у сфері надання безоплатної правової допомоги; інформування осіб про права і свободи людини та порядок їх реалізації, сприяння відновленню порушених

прав; здійснення освітньо-профілактичної роботи, профілактики негативних явищ та реалізації пілотного проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення»; обміну досвідом, консолідації зусиль щодо недопущення порушень прав і свобод жінок та жінок з дітьми, які постраждали від насильства.

Як зазначив директор Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Василь Овдіюк – розширення кола партнерів та поглиблення співпраці з ними завжди дає додаткові інструменти для вивчення правових потреб населення та оперативного реагування на них, відкриває більші можливості для проведення правопросвітницької роботи та дозволяє юристам безоплатної правової допомоги бути ще на крок ближчими до людей.

Фахівець Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Олександр Кузик провів робочу зустріч з інспекторами відділу зв'язків з громадськістю Управління патрульної поліції Рівненської області.

Завітав юрист центру до патрульних поліцейських з метою налагодження співпраці та залучення до реалізації пілотного проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення». Інспектори відділу зв'язків з громадськістю задіяні у проєкті «Шкільний офіцер». Програма шкільних офіцерів спрямована на запобігання конфліктів, правопорушень та побудована на інтерактивному навчанні, тому є доступною для школярів різних вікових категорій.

Відтак, саме вони можуть стати надійними партнерами в поширенні, серед дітей та підлітків, інформації про підхід відновного правосуддя для неповнолітніх загалом, та про пілотний проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення», зокрема.

За результатами робочої зустрічі було досягнуто домовленості щодо посилення співпраці в напрямку інформування неповнолітніх про підхід відновного правосуддя та проведення спільних заходів.

[2.] Мотивація та стимулювання людей до вирішення правових проблем у правовий спосіб, зокрема за допомогою механізмів системи надання безоплатної правової допомоги.

У Регіональному центрі з надання БВПД у Рівненській області відбулась робоча нарада присвячена темі методики «зелених кімнат» та початку впровадження пілотного проєкту щодо залучення психологів до кримінальних проваджень за участю малолітніх, неповнолітніх осіб через регіональні центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

До обговорення вищезгаданих питань долучились представники безоплатної правової допомоги, поліції, прокуратури, громадських організацій та інших структур, діяльність яких пов'язана з роботою з неповнолітніми.

Зокрема, очільниця денного центру соціально-психологічної допомоги Рівненської обласної ради Олена Бобровська та заступниця начальника ГУНП України в Рівненській області Інна Власова детально обговорили механізм

роботи «зелених кімнат» на Рівненщині та шляхи удосконалення таких методик спілкування з дітьми, що є учасниками кримінального процесу.

В свою чергу, директор Регіонального центру з надання БВПД у рівненській області Василь Овдіюк детально розповів про пілотний проєкт щодо залучення психологів до кримінальних проваджень за участю малолітніх, неповнолітніх осіб через регіональні центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Разом з тим він наголосив, що юристи безоплатної правової допомоги готові долучитись будь-яких ініціатив, спрямованих на захист прав дітей, тим паче що фахівці БВПД Рівненщини вже мають багатий досвід роботи з неповнолітніми, адже в області вже декілька років поспіль вдало реалізується пілотний проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

Завершення виробничої практики студентів старших курсів Навчально-наукового інституту права Національного університету водного господарства та природокористування у Регіональному центрі з надання БВПД у Рівненській області ознаменувався проведенням науково-практичної конференції.

У своєму вітальному слові, директор Регіонального центру Василь Овдіюк, відзначив високий рівень теоретичної підготовки майбутніх правників та висловив сподівання, що здобуті, під час проходження практики, знання та вміння неодмінно стануть у нагоді на подальшому кар'єрному шляху.

В свою чергу, п'ятеро студентів здобуті знання представили у своїх доповідях на теми:

- «Безоплатна правова допомога в умовах воєнного стану»;
- «Особливості взаємодії системи безоплатної правової допомоги із землевласниками та землекористувачами в умовах воєнного стану»;
- «Гарантії доступу до безоплатної правової допомоги в територіальних громадах»;
- «Взаємодія юридичної клініки ННП НУВГП та Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області»;
- «Адвокатура в системі БВПД».

Після завершення презентації усіх доповідей, студенти спільно з фахівцями БВПД обговорили їх бачення розвитку системи та проблемні питання у забезпеченні реалізації конституційних прав громадян.

[3.] Забезпечення вирішення проблем людей у правовий спосіб за допомогою існуючих та розвитку нових механізмів.

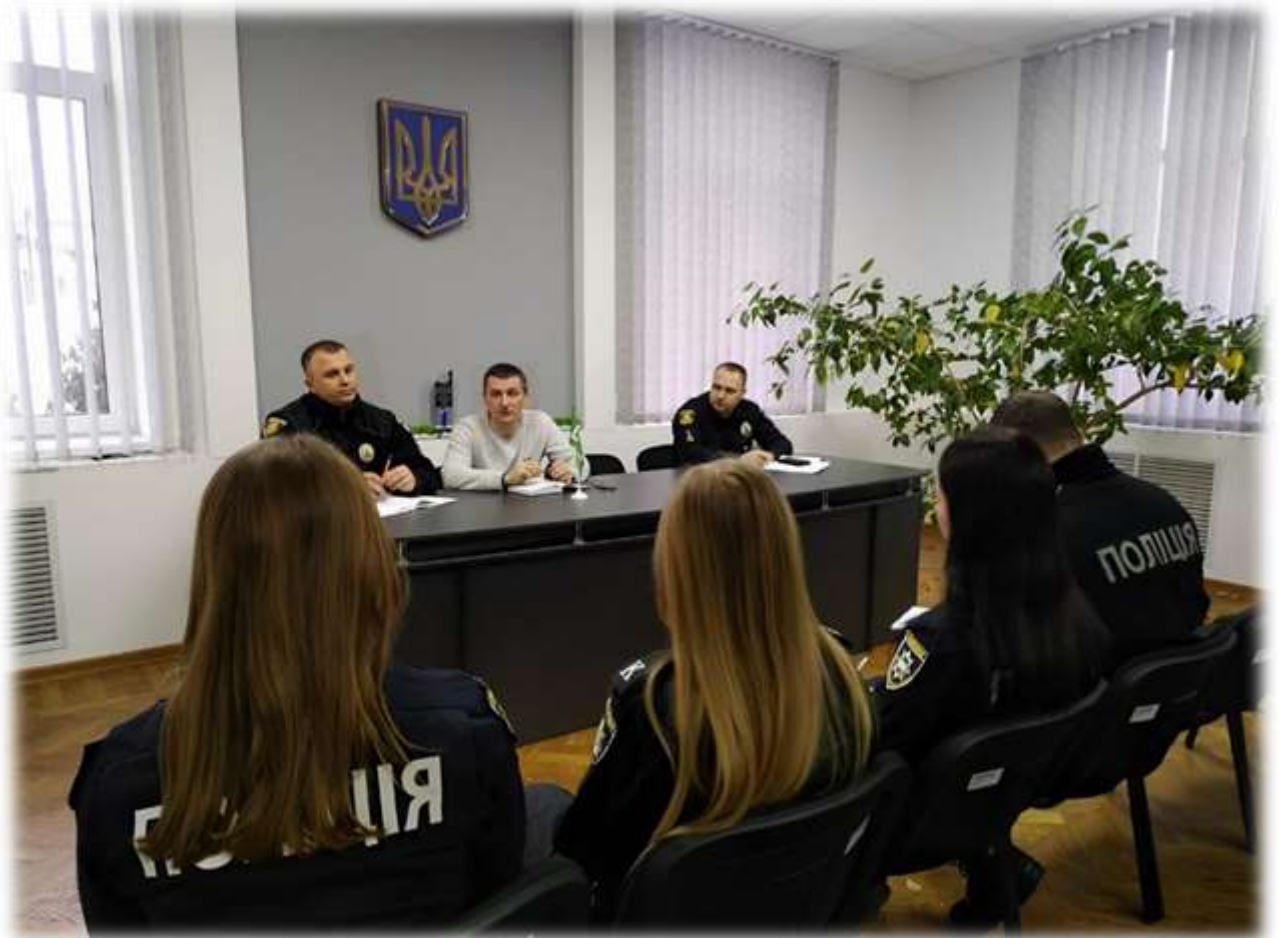
Пілотний проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» на теренах Рівненської області реалізовується з 2020-го року. За цей час Рівненщина має два десятки успішних кейсів, де було реалізовано підхід відновного правосуддя,

здобуто практичний досвід ефективної організації та проведення медіації. Разом з тим, фахівцям Регіонального центру вдалось суттєво розширити коло партнерів, що залучаються до реалізації Програми. Налагоджено співпрацю з представниками різних служб, громадських організацій, психологами. Нині ж досягнуто домовленості щодо співпраці з представниками сектору ювенальної поліції ВП Рівненського районного управління поліції.

«Підхід відновного правосуддя для неповнолітніх – це не лише проведення медіації. В рамках реалізації Програми ми повинні зробити все від нас залежне, аби неповнолітній усвідомив протиправність своїх дій та їх наслідки, а потерпілій стороні було компенсовано завдані збитки. Разом з тим, дуже важливо контролювати виконання неповнолітнім заходів із соціальної реабілітації, ресоціалізації, працювати над профілактикою скоєння неповнолітнім правопорушень в майбутньому. Відтак, до реалізації Програми ми намагаємось залучити ресурси якомога більшого кола структур та організацій, до компетенції яких входить робота з дітьми», – розповів заступник начальника відділу організації надання та забезпечення якості правової допомоги, підвищення кваліфікації її надавачів Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Олександр Кузик.

Позаяк, скоївши правопорушення, неповнолітні потрапляють в поле зору ювенальних поліцейських, представники саме цього відомства можуть стати надійними партнерами в реалізації пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

«Я бачу нашу співпрацю у двох напрямках – це участь у ході реалізації положень Програми, через роботу у забезпеченні дотримання виконання пунктів угоди про застосування медіації між неповнолітнім та потерпілою стороною, а також участь у проведенні спільних правопросвітницьких заходів під час яких ми розповідаємо дітям про підхід відновного правосуддя», – зауважив т.в.о начальника сектору ювенальної поліції ВП Рівненського РУП ГУНП у Рівненській області Тарас Цилуков.

За результатами зустрічі було досягнуто ряд аспектів майбутньої співпраці та залучення ювенальних поліцейських до реалізації на Рівненщині пілотного проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

Результати реалізації проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» обговорювали фахівці Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Рівненській області та Філії Державної установи «Центр пробації» у Рівненській області.

Згадані структури пов'язує багаторічна плідна співпраця, тож, реалізація положень Порядку взаємодії регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та уповноважених органів з питань пробації – розпочалася одразу ж – протягом листопада-грудня 2022 року. І за цей період забезпечено спільну реалізацію трьох кейсів. Ресурси та практичний досвід фахівців Філії Державної установи «Центр пробації» у Рівненській області було залучено до спільної роботи щодо трьох неповнолітніх родом з Гошанщини, Кореччини та Дубровиччини, що на Рівненщині.

Складення соціально-психологічна характеристика неповнолітнього, визначення особистих якостей та поведінкових особливостей, стосунків у сім'ї, визначення ступеню ризику скоєння в майбутньому імовірних кримінальних

правопорушень, а також – типового переліку можливих засобів ресоціалізації та розвитку особистості – саме ці питання стали темою обговорення учасників зустрічі.

«Мінімальний досвід перших місяців реалізації Порядку взаємодії вже дозволив напрацювати певні практичні алгоритми співпраці на місцях. Особливу увагу слід також приділити максимально оперативному обміну інформацією, а також – широкому залученню зацікавлених організацій та установ до реалізації засобів ресоціалізації та розвитку особистості неповнолітнього», – зауважив заступник начальника відділу організації надання та забезпечення якості правової допомоги, підвищення кваліфікації її надавачів Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Олександр Кузик.

Не менш важливим визнано також питання залучення психолога Філії ДУ «Центр пробації» у Рівненській області.

«Досвід роботи психолога із засудженими, що перебувають на обліку, застосування сучасних психо-діагностичних та психо-корекційних методик – дає можливість якісної і всебічної оцінки особистості неповнолітнього, встановлення імовірних криміногенних ризиків, напрацювання рекомендації по психолого-педагогічному впливу», – наголосив начальник Філії ДУ «Центр пробації» Олександр Адамець.

[4.] Розвиток на базі системи БПД механізмів, спрямованих на недопущення порушень прав людини, яка знаходиться у контакті чи конфлікті із законом (в адміністративному та кримінальному процесі).

Захист прав засуджених є одним із пріоритетів в діяльності системи БПД. Відтак, фахівці центрів з надання БВПД та адвокати, що працюють за контрактами, забезпечують складання документів процесуального характеру та здійснення представництва інтересів особи, засудженої до покарання у вигляді позбавлення або обмеження волі, що дає доступ до правової інформації та правосуддя вказаної категорії громадян. Задля підвищення рівня правової поінформованості засуджених осіб щодо захисту свої прав а також персоналу,

працівники Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області систематично відвідують установи виконання покарань, де зустрічаються з засудженими.

Умови відбування покарання, побут, питання амністії та соціального захисту, застосування передбачених законом заохочувальних норм – ці та інші теми, цікавили засуджених, під час зустрічі з представником Регіонального

центру з надання БВПД у Рівненській області Олександром Кузиком. Фахівець БПД завітав до виправної установи у рамках реалізації Меморандуму про співпрацю між Адміністрацією Державної кримінально-виконавчої служби України та Координаційним центром з надання правової допомоги, провів особистий прийом громадян, що відбувають покарання у Державній установі «Городищенська виправна колонія (№ 96)». Особам, які перебувають в даному закладі, юрист розповів також про механізм захисту їхніх прав згідно із Законом України «Про безоплатну правову допомогу», обсяг повноважень Регіонального та місцевих центрів, а також про порядок звернення за такою допомогою.

Ряд засуджених отримали вичерпні роз'яснення та консультації з правових питань, що їх цікавили, зокрема:

- умов відбування покарань;
- процедури переведення засудженого з однієї установи до іншої;
- застосування передбачених законом заохочувальних норм (ст. 101 КВК , ст. 81,82 КК) ;
- оскарження рішення дисциплінарної комісії при накладенні стягнень;
- представництва інтересів засуджених в суді.

Крім того, під час зустрічі з персоналом установи, Олександр Кузик наголосив на вимогах законодавства щодо розгляду звернень засуджених та акцентував увагу на типових помилках, які допускають заявники під час складання та формулювання вимог про залучення захисника. Також обговорили питання вдосконалення роботи консультаційних пунктів БПД у місцях несвободи та подальшої співпраці.

А на останок працівники виправної колонії отримали ряд інформаційних буклетів з широкого кола правових питань, що є актуальними для засуджених.